

організаторської роботи; удосконалення моральних якостей майбутнього спеціаліста; виховання дбайливого ставлення до суспільної власності; забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу; забезпечення виконання студентами своїх обов'язків; сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів, створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів, діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами; організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями; сприяння працевлаштуванню випускників; участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами. У всій сукупності завдань, що стоять перед самоврядуванням, чільне місце має посісти навчальна діяльність як підґрунтя соціального і професійного становлення особистості майбутнього спеціаліста [4, с. 101-102].

У дослідженні І. Єжукової студентське самоврядування визначено як «саморозвивальну систему». Діяльність студентів у самоврядуванні є тим середовищем, у якому формуються професійні навички та уміння, необхідні для подальшої організаторсько-педагогічної діяльності майбутніх учителів [5, с. 11-12].

На основі аналізу наукових досліджень, вивчення досвіду роботи систему студентського самоврядування розглядаємо як цілісний структурний механізм, котрий дозволяє студентам шляхом самоорганізованої діяльності брати участь у керівництві справами свого колективу у взаємодії зі всіма органами управління вищим навчальним закладом, захищати власні права та інтереси, сприяє гармонійному розвитку особистості майбутнього фахівця, виховуючи лідерські якості, соціальну активність.

Література

1. Якунин В. А. Обучение как стратегический процесс управления: Психологические аспекты / В. А. Якунин. – Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1988. – 160 с.
2. Афанасьев В. Г. Мир живого: системность, эволюция и управление / В. Г. Афанасьев. – М. : Политиздат, 1986. – 334 с.
3. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. – 364 с.
4. Потопа К. Л. Соціально-педагогічні умови організації студентського самоврядування у вищих навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / К. Л. Потопа. – Запоріжжя, 2006. – 249 с.
5. Ежукова И. Ф. Подготовка студентов педагогического вуза к профессиональной деятельности на основе студенческого самоуправления : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / И. Ф. Ежукова ; Моск. гос. гуманитар. ун-т им. М. А. Шолохова. – М., 2009. – 20 с.

ТРЕНІНГОВІ ФОРМИ РОБОТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

Кривич О.В.

Полтава, Україна

Оволодіння особистістю загальнолюдськими цінностями неможливе тільки на рівні усвідомлення. У цьому процесі активну роль відіграють емоції. Тому на сучасному етапі розвитку педагогічної науки і шкільної практики суттєвого значення набуває проблема виховання духовної культури особистості та її важливої частини – емоційної культури. Психологами і педагогами відмічено, що емоційні процеси займають важливе місце у формуванні особистості підлітка, а емоційна культура є складовою частиною духовної культури особистості. Емоції допомагають розкрити внутрішній світ людини, впливають на її вчинки, відіграють роль регуляторів людського спілкування.

Проблема виховання емоційної сфери школярів знайшла своє теоретичне обґрунтування в роботах філософів та культурологів – Аристотеля, Платона, Б. Спінози, І. Канта, Л. Фейербаха. Психологічні аспекти культури почуттів і емоцій знайшли своє відображення в працях Б. Ананьєва, Л. Божович, В. Вілюнаса, Л. Виготського, Б. Додонова, Я. Рейковського, Б. Теплова, П. Якобсона та ін. У педагогічному аспекті культура почуттів та її питання цікавили зарубіжних педагогів І. Гербарта, Я. Коменського, Д. Локка, Ж.-Ж. Руссо, вітчизняних педагогів і діячів культури Г. Ващенко, О. Духновича, Я. Козельського, С. Русову, Г. Сковороду, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін.

Метою нашого дослідження була реалізація в навчально-виховному процесі Охтирської ЗОШ І-ІІ ступенів методики, яка мала узгодити складові освітнього простору, зорієнтувавши їх на формування мотиваційного, когнітивного, діяльнісно-поведінкового, компонентів емоційної культури учнів.

Завданням формувального експерименту було вдосконалення системи управління процесом формування емоційної культури учнів.

Програму формувального експерименту було розроблено базуючись на теоретичних висновках зроблених на підставі вивчення наукової літератури з досліджуваної проблеми, результатах пілотажного дослідження щодо сучасного досвіду організації навчально-виховної роботи школи, яка була базою для нашої магістерської управлінсько-педагогічної практики.

Експериментальна робота здійснювалась послідовно, охоплюючи весь період практики, та включала застосування комплексу організаційно-методичного забезпечення навчально-виховної роботи з формування емоційної культури учнів експериментальних груп.

Однією з провідних форм роботи, здійснюваних у реалізації методики, була тренінг-програма „Емоційний розвиток учня”, втілення якої показало високі результати за даними контрольного зрізу.

Провідні науковці визначають такі важливі переваги тренінгу: цікавий процес пізнання себе та інших; спілкування; ефективна форма опанування знань; інструмент для формування умінь і навичок; форма розширення досвіду [1, с. 9].

Завданнями тренінг-програми виступили: інтеграція виховної діяльності вчителів, учнів та батьків у напрямку формування емоційної культури; набуття знань, умінь та навичок емоційно культурної людини; оволодіння методами емоційної регуляції та саморегуляції; створення мажорності й емоційної насиченості навчально-виховного процесу.

Тренінгові заняття були присвячені таким темам: «Роль емоційної культури в діяльності та життєдіяльності», «Природа конфлікту. Оптимальні шляхи його вирішення», «Емпатія – особистісно значуща якість особистості», «Методи емоційної регуляції та саморегуляції», «Емоційне самовдосконалення особистості».

Структура тренінг-програми включала:

а) змістову підструктуру, яка була представлена у вигляді певної послідовності короткого теоретичного матеріалу, у межах якого відбувалося обговорення теоретичних питань; оцінювалася загальна підготовка до формування емоційної культури учнів.

б) діяльнісну, що містила практичний матеріал та визначала рівень оволодіння певними вміннями та навичками; визначався рівень усвідомлення складності виховної взаємодії; випробування власних сил у виконанні тренінгових завдань; відбувалася демонстрація необхідних умінь та навичок;

в) рефлексивну, яка передбачала здійснення самоаналізу та самооцінки поведінки; отримання та осмислення зворотнього зв'язку від інших членів групи про успішність своїх дій; формування здатності неупереджено та об'єктивно розглядати власну поведінку.

Засобами досягнення у вирішенні зазначених завдань виступили такі форми та методи роботи як: міні-лекції, групи обговорення та дискусії, рольові та ділові ігри, моделювання емоційних ситуацій, система корекційних вправ, релаксація, аутотренінг тощо. На заняттях ми використовували структуровані вправи, за допомогою яких моделювалися нові форми поведінки вчителя як керівника навчально-виховного процесу з учнями, керівника школи з учнями.

Проведення тренінгів сприяло згуртованості класів, зниженню емоційних бар'єрів, які перешкоджали відкритому спілкуванню між різними суб'єктами спілкування («керівник-учні», «керівник-вчителі», «керівник-батьки»), стимулюванню учасників до глибшого самодослідження емоційного світу.

Література

1. Матійків І. М. Тренінг емоційної компетентності: навч.-метод. посібник / автор І. М. Матійків – К.: Педагогічна думка, 2012. – 112 с.

МОТИВАЦІЙНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНЦЯ ЯК ФАКТОР УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Крохмаль В.С.

Полтава, Україна

Протягом усього існування людства проблема заохочення працівників до роботи була актуальною, тому звернутися до важливості мотивації як рушійної сили роботи в усіх сферах життя є доречним.

Успішність будь-якого навчального закладу в наш час майже повністю залежить від